

༡། །གས་རིག་འབྱམ་བཞི་ཞེས་བྱ་བ་

བཞུགས་སོ། །

དཔྱད་བྱ་བྲིད་ཤེས་སྒྲུག་གིས་བསྟུས།

(པོ་དང་པོ་)

图书在版编目(CIP)数据

苯教四部医典. 第1卷/谢乌赤西等整理. —成都:四川民族出版社, 2003. 10

(藏医学珍稀古籍丛书; 6/洛智加措主编)
ISBN 7-5409-2769-0

I. 苯... II. 谢... III. 藏医—古籍—藏语
IV. R291.4

中国版本图书馆CIP数据核字(2003)第056083号

主编: 措如·逄迨加措

副主编: 达哇彭措

责任编辑: 仁青才让

封面设计: 罗迨加措 马晓峰

技术设计: 张 泽

整理者: 布地次仁

《藏医珍稀古籍丛书》之六

《苯教四部医典》

(第一卷)

谢乌赤西等整理

四川民族出版社出版发行(成都盐道街3号)

四川省新华书店经销

西南冶金地质印刷厂印刷

开本850mm×1168mm 1/32 印张9.875 字数180千

2003年10月第一版 2003年10月第一次印刷

印数1~2000册

书号ISBN7-5409-2769-0/R·31

定价: 15.00元

ཚུམ་སྒྲིག་འགན་འཁུར་པ། རིན་ཆེན་ཆོ་རིང་།

ཁུས་དག་པ། གཡང་རྩེ་བཟླ་ཤིས།

བོད་ཀྱི་གསེང་རིག་དཔེ་རྙིང་སྒྲིག་པ་བསྒྲིག་པ།

གསེང་རིག་འབྲུམ་བཞི།

(བོད་དང་སྐད་ཀྱི་)

དཔུང་བྱ་བྱིད་ཤེས་སྒྲིག་པ་བསྒྲིག་པ།

སི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོང་ཁང་གིས་བསྐྱོད་ནས་བཟུང་།

སི་ཁྲོན་ཁྲིའི་ཆེན་ཁོང་ལྷན་ཁང་གིས་བསྐྱོད་ཆོད་བྱས།

ལྷོ་ཁུལ་ལྷགས་བཞུ་སྐྱོང་ཁང་གིས་པར་འདེབས་བཟོ་གྲུ་བྱས་དཔར།

དཔེ་རྙིང་གི་ལུགས། ISBN7-5409-2769-0/R • 31

དཔེ་རིན་སྒྲིག་པ། 15.00

སྤྱི་སྤྱོད་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་སངས་རྒྱལ་ལགས་ཀྱིས་ཐེངས་དང་པོར་དེའི་གཟུགས་སུ་
 པར་བསྐྱུན་གནང་བ་སོགས་བཀའ་དྲིན་ཆེ་ཡང་ཆོད་གཞི་ངེས་པ་ཅན་གྱིས་རྒྱ་
 བྱལ་འགྲེམ་སྤེལ་བྱུང་མེད་པར་མ་ཟད། སྤྱི་རྒྱུ་སུ་ཐོན་པའི་མ་ཡིག་ཁག་.....
 གཉིས་ནང་ནོར་རྒྱུན་ཡང་མི་ཁྱུང་ཅམ་ཐོན་འདུག་པར་བརྟེན་སྤྱན་གཞུང་.....
 འབུམ་བཞི་འདི་བཞིན་སྤྱར་ཡང་རྒྱ་བྱལ་ལྷན་པའི་པར་བསྐྱུན་ཐེངས་གཅིག་
 བྱུང་ན་སྟམ་པའི་རེ་རྟོག་བྱེད་མཁན་མང་བས་ད་ལམ་ངོས་ནས་དཔེ་རྟིང་པར་
 བསྐྱུན་ལས་ཀའི་དབུ་འཛིན་ཁོ་སྤྱུལ་སྤྱུབ་རྒྱ་མཆོ་ཁོང་ལ་རེ་དོན་ངེ་བཞིན་
 རྒྱས་པ་ལ་ཁོང་ནས་ངེས་མེད་བཀའ་ཡི་གནང་བ་ཐོབ་པ་དང་ཁྱེད་གཉིས་ལས་ཀའི་
 རྒྱར་གྱི་འགན་ཡོངས་རྫོགས་སྤྱན་ནས་འཁྱུར་དགོས་པའི་བཀའ་མངགས་ལྟར་
 བཞུགས་ཏེ་ཁོ་ཐོས་གཙུག་པོ་གསོ་རིག་འབུམ་བཞི་རང་གི་འགོས་དང་བསྐྱུན་པ་.....
 ཞིག་དང་དེ་མིན་འབྲེལ་ཡོད་གནང་བའི་སྤྱན་དཔེ་རྟིང་གསུམ་ཁག་དེ་བཞིན་.....
 དཔེ་རྟིང་ཆོག་མཛོད་ཁག་ལ་ཁྱེད་གཉིས་རྒྱ་དབུ་གཞི་བཞུགས་ཏེ་དམིགས་.....
 བསལ་འབྲི་མཁན་ངན་པའི་རྒྱུན་རྒྱུས་བཟོ་བཅོས་སྤྱན་བྱུ་བཞུགས་པ་ལས་.....
 གཞན་གྱི་སྤྱད་འདུག་སྤངས་དང་བཅེགས་འདོགས་སྤྱར་ཐབས་ཐད་མ་དག་.....
 པའི་རྒྱུན་ངེ་སྟེད་མཐོང་ལམ་དུ་བྱུར་ཀྱང་སྤྱོད་གཉིས་ཀའི་ཆ་ནས་དང་ལྷག་
 དུ་དོན་གྱི་ཆ་ནས་གནོད་རྒྱུན་མེད་རིགས་པལ་ཆེར་རང་སོར་འཛོག་པའི་ཅ་.....
 དོན་གཞིར་བཟུང་གིས་རང་ཉིད་ཡུན་རིང་གསོ་རིག་གཞུང་ལུགས་ཁག་དང་
 འདྲིས་པའི་བག་ཆགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཆད་པ་གསལ་ལྷག་པ་འདོར་འཁྱུར་པ་

དཔེ་ཐུན་གསལ་བྱེད།

སྤྱིར་ན་དེར་གི་རུས་འདིར་འཛམ་གླིང་སྤྱི་པའི་ཚན་རིག་ཞིབ་འཇུག་གི་
གྲུབ་འབྲས་ཅེར་སོན་ཞིང་མིའི་རིགས་པན་ཚུན་བསམ་སྒོ་བརྗེ་རེས་གཏིང་ཟབ་
བསྐྱེད་པའི་ནང་རང་རེ་བོད་གངས་ཅན་པའི་རིག་གནས་སྤྱི་དང་ནང་སྒོས་གསེ་
བ་རིག་པའི་བསྟན་པ་ཆར་ཤུལ་གྱི་སྒྲུག་ཙུང་བཞིན་ཀྲན་ཏུ་རྒྱས་ཤིང་ཐུན་མིན་
གྱི་རིག་གནས་འདི་ཉིད་ཐུན་མོང་གིས་ཞིབ་འཇུག་དང་སྒྲོབ་སྒྲོང་བྱེད་སའི་.....
གཞུང་ལུགས་ཤིག་ཏུ་འཕྱུར་བཞིན་པའི་སྐབས་འདིར་ཆེས་གནའ་བོའི་རང་....
ཉམས་དོད་ཅིང་མ་ལག་ཆ་ཆང་ཡིན་པའི་རང་རེའི་བོད་གངས་ཅན་པའི་གསེ་
རིག་ཀྲན་གྱི་མ་ཐུར་བའི་སྒྲན་གཞུང་འབུམ་བཞི་འདི་ཉིད་ཐོག་མར་.....
སྒྲན་པ་གཤེན་རབ་ཀྱིས་གསུངས། བར་ཏུ་དཔུང་བུ་ཁྱིའི་སྒོས་སོགས་ནས་རིམ་
པར་བརྒྱད་དེ་མཐར་གངས་ལྗོངས་གསེ་རིག་ལ་ཐུགས་བསམ་དཀར་བའི་.....
མཁུན་ལྗན་ནམ་པའི་རེ་བ་བཞིན་ད་རེས་སྤྱན་ལམ་ཏུ་བསྟར་ཐུབ་པ་བྱུང་བ་ནི་
ཁྱོད་སྤྱལ་སྤྱ་སྤྱབ་རྒྱ་མཆོ་མཆོག་གི་ཐུགས་བརྩེད་སྤྱན་མེད་པ་ལས་འབྱུངས་པ་
གོར་མ་ཆག །

ཉེ་བའི་ལོ་ཤས་གོང་ནས་གཡུང་རྒྱུད་བོན་གྱི་བཀའ་འཕྱར་ཆེན་མོ་པར་
འགྲམས་བྱུང་བ་དེས་ཆེས་ཐོག་མའི་བོད་(བོན་)གྱི་གསེ་རིག་འབུམ་བཞི་ལ་....
བལྟ་བསྟར་ཞིབ་འཇུག་བྱ་རྒྱུའི་སྤྱ་གོན་བྱུང་བ་དང་དེ་རྗེས་བལ་ཡུལ་ནས་རག་

བཞེས་པའི་ཐབས་ཚུལ་མང་དུ་བྱས་ཡོད་ཀྱང་། འོན་ཏེ་སྤན་རང་ཉིད་ཀྱི་
 མྱོང་གོམས་དང་ཤེས་ཚད་དབང་གིས་མ་རྟོགས་པ་དང་ལོག་རྟོག་ཐེ་ཚོམ་དུ་་་་
 སོང་བ་ཡང་མི་ཉུང་བ་ཞིག་ཡོད་སྲིད་པས་ན་འབྲེལ་ཡོད་མཁྱེན་ལྡན་ཡོངས་་་་
 བས་དགོངས་འཆར་གྱི་དག་ཐེར་ཡོ་བསྐྱང་གང་ལེགས་གནང་རོགས་ལྟ།

མཇུག་ཏུ་ཁྱོད་སྤུལ་སྤུ་སྤུབ་ཀྱི་མཆོ་གང་ཉིད་ནས་དཔེ་སྤྱན་བྱ་བའི་ཐོབ་་་་
 ཐང་ཡོངས་རྫོགས་རབ་ཚལ་གནང་བྱུང་བ་ལ་གྲུས་པས་སྤྱིང་དབྱས་ནས་ཐུགས་
 རྗེ་ཆེ་ལྷ་ཀྱང་དང་ལྷ་དག་བྱ་བའི་ལས་རོགས་པ་འཆོ་བྱེད་སྟག་ལྟ་ཆོས་གྲགས་་་་
 དང་རང་གི་སྒྲོབ་མ་བཟོད་པ་ཚུལ་བྲིམས་ནམ་གཉིས་ནས་དགོས་མཁོ་ལྟར་་་་
 རམ་འདེགས་གང་ལེན་གནང་བྱུང་བར་བཀའ་དྲིན་ཆེ་ལྷ་བ་དང་སྤྲུགས་དག་
 འདིས་གསོ་བ་རིག་པའི་བསྟན་པ་ཕྱོགས་བསྟར་ཀྱན་ཏུ་རྒྱས་ནས་མཁའ་མཉམ་
 འགྲོ་བའི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ནད་ཀྱན་སེལ་བའི་རྒྱ་ཏུ་ལྷུང་ཅིག་གྱ། ། ཐ་ཆེན་ལུ་་་་
 ཅུག་སྐར་རོ། །

ལྷུང་སྤན་པ་སྤྱིང་གཡུང་བྱུང་བཀྲ་ཤིས་དེས།

ཉིས་སྟོང་གསུམ་ལོའི་ཟླ ༡ པའི་ཆོས་༩ རྟེན་ལྷུང་ཡུལ་ནོར་བུའི་ཆར་ནས་སོ། །

༣༡། ཁྱ་ཆེན་ཐུགས་རྒྱུ་ཀུན་གསལ་སྒྲིངས་ཡངས་ནས།
 མཁུན་བཅའི་དགྲིལ་འཁོར་མ་ལུས་རབ་རྒྱས་ཤིང་།
 ཚད་མེད་ཐུགས་རྒྱུ་སྒྲིངས་བ་འོད་ཟེར་ཅན།
 སྒྲན་གྱི་སྒྲ་མ་ཉིན་མོར་བྱེད་ལ་འདུད།

༢། །གང་ལ་སྐྱབས་ཡོང་ཐུགས་རྩེའི་ཟླ་རིས་ཀྱིས།
 ཟླ་ཟློས་ཀྱན་དེའི་འཇུག་དཀར་འབྲིང་པ་དང་།
 མི་ཤེས་ཐུན་པ་བྱང་ནས་འབྲིན་མཛད་པ།
 གཡུ་ཐོག་ཟླ་བའི་དབང་པོར་ཕྱག་འཆལ་ལོ།

༄༅། རྒྱལ་པ་ཉིད་ལས་སྒྲིན་བྱང་ཆུབ་ཀྱང་རྒྱལ་སྤྱུས་སྒྲིའོད་གཞིན་ཅུའི་ཚུལ།
 གངས་ཅན་འགྲོ་ལ་བརྟེ་བས་གར་བརྩུར་དག་སྒོང་འཆོ་བྱད་ཅེས་བྱ་བ།
 རྒྱལ་བས་ལྷང་བརྟན་སྟེར་མའི་རྒྱས་འདིར་ངེས་དོན་ཆོས་ལྷ་ཆེར་སྟེར་བ།
 ལྷམ་པོ་པ་ཞེས་ས་གསུམ་ཡོངས་ཀྱགས་སྟོན་པ་གཉིས་པ་དེ་ལ་འདུད།

དཀར་ཆག

གསེར་གྱི་ཆ་བ་བྱུགས་འབྱུང་མཁའ་མེན་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།

ལེའུ་དང་པོ། སྤང་གཞི། (1)

ལེའུ་གཉིས་པ། རྣམ་གངས་རྣམ་པར་བཞོད་པ། (10)

ལེའུ་གསུམ་པ། གནས་ལྷགས་ནད་གཞི། (15)

ལེའུ་བཞི་པ། རོས་འཛིན་རྟགས། (17)

ལེའུ་ལྔ་པ། གསེ་ཐབས། (18)

ལེའུ་དྲུག་པ། དཔེ་དོན་གྱི་རྣམ་གངས་རྣམ་པར་བཞོད་པ། (20)

ལེའུ་བདུན་པ། འབྱུང་བཞིའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ། (21)

རྩལ་བཟུལ་ཞི་བྱེད་གསེ་བྱེད་མེན་འབྱུང་དཀར་ཆ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།

ལེའུ་དང་པོ། སྤང་བསྐྱར་བ། (27)

ལེའུ་གཉིས་པ། རེག་པ་ཅ། (29)

ལེའུ་གསུམ་པ། མངོན་པ་ཅ། (11)

ལེའུ་བཞི་པ། ཐང་གི་སྦྱར་ཤེ། (50)

ལེའུ་ལྔ་པ། བྱེ་མའི་སྦྱར་ཤེ། (57)

ལེའུ་དྲུག་པ། རིལ་བུའི་སྦྱར་ཤེ། (73)

ལེའུ་བརུན་པ། རྟེན་གྱི་རྒྱུར་ཐེ།	(77)
ལེའུ་བརྒྱད་པ། རྣམ་ཐར་གྱི་རྒྱུར་ཐེ།	(80)
ལེའུ་དགུ་པ། ཐལ་རྣམ་གྱི་རྒྱུར་ཐེ།	(84)
ལེའུ་བརུ་པ། ལན་རྟེན་ཐེ།	(89)
ལེའུ་བརུ་གཅིག་ཆར་རྣམ་གྱི་རྒྱུར་ཐེ།	(92)
ལེའུ་བརུ་གཉིས། རྣམ་རྣམ་གྱི་རྒྱུར་ཐེ།	(95)
ལེའུ་བརུ་གསུམ། རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱུར་པ།	(101)
ལེའུ་བརུ་བཞི། ལྷམ་ཆོས།	(106)
ལེའུ་བཙུ་ལ། བཤལ་གྱི་ལེའུ།	(108)
ལེའུ་བརུ་དྲུག་རྟོད་འདྲེན།	(121)
ལེའུ་བརུ་བརུན། འཇམ་ཅི་མཛད་ལུན།	(124)
ལེའུ་བཙུ་བརྒྱད། མཛད་ལུན་ནི་རྩ་རྟ།	(126)
ལེའུ་བརུ་དགུ། རྣ་རྒྱུར་།	(128)
ལེའུ་ཉི་ཤུ། ཅ་རྒྱུར་།	(131)
ལེའུ་ཉེར་གཅིག་གཏར་ལ།	(137)
ལེའུ་ཉེར་གཉིས། མེ་བཙུལ།	(148)
ལེའུ་ཉེར་གསུམ། དུགས་གྱི་ཐེ།	(154)
ལེའུ་ཉེར་བཞི། ལུམས་གྱི་ཐེ།	(156)

ལེའུ་ཉེར་ལྷ། ལྷག་པ།	(158)
ལེའུ་ཉེར་རྩག་ལྷར་ལ།	(161)
ལེའུ་ཉེར་བདུན། གཉེན་པོ་གཅིག་རྒྱག་	(173)
ལེའུ་ཉེར་བརྒྱད། འགོ་ནད་བསྐྱར་བ།	(176)
ལེའུ་ཉེར་དགུ། གསོ་དབྱང་མདོར་བསྐྱས།	(183)
ལེའུ་ལྷམ་བརྒྱ། ལྷད་ཀྱི་ཆེ་བ།	(185)
ལེའུ་སོ་གཅིག་གཙཾ་བོའི་འཁོར་ལ་གཏད་པ།	(192)
ལེའུ་སོ་གཉིས། འཁོར་གྱིས་གཙཾ་བོར་བཏད་པ།	(193)
རྩག་བརྒྱལ་ཞི་བྱེད་གསོ་ཐབས་དབྱང་འབྲམ་ཁ་བོ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སྟེ།	
ལེའུ་དང་པོ། སྟོན་ཆོག་	(197)
ལེའུ་གཉིས་པ། ལྷས་ཀྱི་ཆགས་ཚུལ།	(199)
ལེའུ་གསུམ་པ། ལྷས་ཀྱི་འདྲ་དཔེ།	(204)
ལེའུ་བཞི་པ། ལྷས་ཀྱི་གནས་ལྷགས།	(206)
ལེའུ་ལྷ་པ། ལྷས་ཀྱི་མཚན་ཉིད།	(209)
ལེའུ་རྩག་པ། ལྷས་ཀྱི་ལས་དང་བྱེ་བྲག་དབྱེ་བ།	(214)
ལེའུ་བདུན་པ། ལྷས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན།	(216)
ལེའུ་བརྒྱད་པ། ནད་ཀྱི་རྒྱ།	(220)

ལེའུ་དགུ་པ། བད་ཀྱི་རྒྱུན།	(222)
ལེའུ་བརྩ་པ། བད་ལུགས་ཚུལ།	(225)
ལེའུ་བརྩ་གཅིག་བད་ཀྱི་མཚན་ཉིད།	(229)
ལེའུ་བརྩ་གཉིས། བད་ཀྱི་དབྱེ་བ།	(236)
ལེའུ་བརྩ་གསུམ། ཉིན་རེ་བཞིན་རྒྱན་དུ་སྦྱོད་པ།	(239)
ལེའུ་བརྩ་བཞི། དུས་སུ་སྦྱོད་པ།	(242)
ལེའུ་བཙུ་ལ། གནས་སྐབས་སྦྱོད་པ།	(244)
ལེའུ་བརྩ་དྲུག་ཟས་ཀྱི་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱ་བ།	(251)
ལེའུ་བརྩ་བདུན། ཁ་ཟས་སྒྲུལ་པ།	(253)
ལེའུ་བཙུ་བརྒྱད། ཁ་ཟས་བསྐྱེད་བ་དང་ཟས་ཚོད་རན་པར་བཟའ་བ། ...	(254)
ལེའུ་བརྩ་དགུ་སྐྱན་གྱི་རོ་དང་ལྷ་རྩེས།	(258)
ལེའུ་ཉི་ཤུ་སྐྱན་གྱི་རུས་པ།	(271)
ལེའུ་ཉེར་གཅིག་སྐྱན་གྱི་སྡེ་ཚན་དང་སྦྱར་ཐབས།	(273)
ལེའུ་ཉེར་གཉིས། གཉེན་པོ་ཆ་བྱད་དབྱད།	(278)
ལེའུ་ཉེར་གསུམ། མི་ན་བ་གནས་པར་བྱ་བ།	(280)
ལེའུ་ཉེར་བཞི། ཉེས་པ་དངོས་སུ་སྒྲོན་པའི་རྟགས།	(282)
ལེའུ་ཉེར་ལྔ། ངན་གཤོ་རྒྱན་གྱི་སྒྲོན་པ་བརྟག་པ།	(283)
ལེའུ་ཉེར་དྲུག་སྐྱང་སྐྱང་ལུ་བཞི་བརྟགས་པ།	(286)

ལེའུ་ཉེར་བདུན། གསེ་ཚུལ།	(283)
ལེའུ་ཉེར་བརྒྱད། བྱད་པར་གྱི་བཙུམ་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	(286)
ལེའུ་ཉེར་དགུ་གསེ་ཐབས་གཉིས།	(290)
ལེའུ་སྟུམ་བརྒྱ་གསེ་ཐབས་དངོས།	(291)
ལེའུ་སྟེ་གཅིག་བྱ་བྱེད་སྒྲུབ་པའི་གནས།	(293)

༡༡། །བདུད་ཚི་མེན་གྱི་མདོ་དབྱ་ལས་གས་
རིག་ཚུ་བ་བུགས་འབྲམ་མཁའ་མོན་
ཞེས་བྱ་བ་བུགས་སོ། །

